༄༅། ཐུབ་བསྟོད་བཞུགས་སོ། །

In Praise of the Buddha

༄༅། ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེས་ཤཱཀྱའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས། །

tapkhé tukjé shakyé rik su trung
With skillful means and compassion, you were born in the Śākya clan,

གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་བདུད་ཀྱི་དཔུང་འཇོམས་པ། །

zhen gyi mitup dü kyi pung jompa
unconquerable by others, you vanquished Māra's hordes,

གསེར་གྱི་ལྷུན་པོ་ལྟ་བུར་བརྗིད་པའི་སྐུ། །

ser gyi lhünpo tabur jipé ku
your physical form resplendent, like a mountain of gold.

ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

shakyé gyelpo khyö la chaktsel lo
To you, the King of the Śākyas, I pay homage![1]

གང་གིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས། །

gang gi dangpor jangchup tukyé né
You I shall praise, who first awakened the mind of enlightenment,

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་མཛད་ཅིང།

།

sönam yeshé tsok nyi dzok dzé ching
then completed the accumulations of merit and wisdom,

དུས་འདིར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེན་འགྲོ་བ་ཡི། །

dü dir dzepa gyachen drowa yi
and now in this age, through the vast sway of your actions,

མགོན་གྱུར་ཁྱོད་ལ་བདག་གིས་བསྟོད་པར་བགྱི། །

gön gyur khyö la daki töpar gyi
have become the lord and protector of living beings.

ལྷ་རྣམས་དོན་མཛད་འདུལ་བའི་དུས་མཁྱེན་ནས། །

lha nam dön dzé dülwé dü khyené
Homage to you who, having taught the gods,

ལྷ་ལས་བབས་ནས་གླང་ཆེན་ལྟར་གཤེགས་ཤིང། །

lha lé bap né langchen tar shek shing
knew the time had come to tame the human world.

རིགས་ལ་གཟིགས་ནས་ལྷ་མོ་རྒྱ་འཕྲུལ་མའི། །

rik la zik né lhamo gyutrül mé
Descending from the god realm like a great elephant,

ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

lhum su zhukpar dzé la chaktsel lo
You foresaw the family of your birth and entered the womb of Māyādevī.

ཟླ་བ་བཅུ་རྫོགས་ཤཱཀྱའི་སྲས་པོ་ནི། །

dawa chu dzok shakyé sepo ni
Homage to you, prince of the Śākyas, born ten months later

བཀྲ་ཤིས་ལུམྦིའི་ཚལ་དུ་བལྟམས་པའི་ཚེ། །

trashi lumbi tsel du tampé tsé
in the auspicious Lumbinī grove, where

ཚངས་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཏུད་མཚན་མཆོག་ནི། །

tsang dang gyajin gyi tü tsen chok ni
Brahmā and Indra revered you, your supreme marks

བྱང་ཆུབ་རིགས་སུ་ངེས་མཛད་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

jangchup rik su ngé dzé chaktsel lo
proving you were destined to be enlightened.

གཞོན་ནུ་སྟོབས་ལྡན་མི་ཡི་སེང་གེ་དེས། །

zhönu topden mi yi sengé dé
Homage to you, lion among men, in all your youthful vigour,

ཨངྒ་མ་ག་དྷར་ནི་སྒྱུ་རྩལ་བསྟན། །

angha magadhar ni gyutsel ten
displaying your prowess in the games at Aṅga-Magadha,

སྐྱེ་བོ་དེགས་པ་ཅན་རྣམས་ཚར་བཅད་ནས། །

kyewo drekpachen nam tsarché né
where you triumphed over the proud contestants,

འགྲན་ཟླ་མེད་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

drenda mepar dzé la chaktsel lo
so that not a single one could stand as your rival.

འཇིག་རྟེན་ཆོས་དང་མཐུན་པར་བྱ་བ་དང། །

jikten chö dang tünpar jawa dang
Homage to you, who, to comply with worldly convention,

ཁ་ན་མ་ཐོ་སྤང་ཕྱིར་བཙུན་མོ་ཡི། །

khana mato pang chir tsünmo yi
and avoid all misdeeds, took on a queen and courtiers

འཁོར་དང་ལྡན་མཛད་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །

khor dang den dzé tap la khepa yi
and by acting with such skillful means,

རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

gyelsi kyongwar dzé la chaktsel lo
went on to rule the kingdom.

འཁོར་བའི་བྱ་བར་སྙིང་པོ་མེད་གཟིགས་ནས། །

khorwé jawar nyingpo mé zik né
Homage to you, who saw that samsara is wholly futile,

ཁྱིམ་ནས་བྱུང་སྟེ་མཁའ་ལ་གཤེགས་ནས་ཀྱང། །

khyim né jung té kha la shek né kyang
renounced the life of a householder,

མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་རྡུང་དུ་ཉིད་ལས་ཉིད། །

chörten namdak drung du nyi lé nyi
and, traveling through the sky,

རབ་ཏུ་བྱུང་བར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

rap tu jungwar dzé la chaktsel lo
ordained yourself before the Viśuddha Stūpa.

བཙོན་པས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་དགོངས་ནས་ནི། །

tsönpé jangchup drupar gong né ni
Homage to you, who, intent on persevering till enlightened,

ནཻ་རཉྫ་ནའི་འགྲམ་དུ་ལོ་དྲུག་ཏུ། །

nairanjané dram du lo druk tu
for six years practiced austerities on the banks of the Nairañjanā

དཀའ་བ་སྤྱད་མཛད་བཙོན་འགྲུས་མཐར་ཕྱིན་པས། །

kawa ché dzé tsöndrü tarchinpé
and, taking diligence to its ultimate perfection,

བསམ་གཏན་མཆོག་བརྩེས་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

samten chok nyé dzé la chaktsel lo
attained the supreme samadhi.

ཐོག་མ་མེད་ནས་འབད་པ་དོན་ཡོད་ཕྱིར། །

tokma méné bepa dön yö chir
Homage to you, who, seeking to make meaningful

མ་ག་དྷ་ཡི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་དུ། །

magadha yi jangchup shing drung du
all your efforts throughout beginningless time,

སྐྱིལ་གྲུང་མི་གཡོ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས། །

kyiltrung miyo ngönpar sangyé né
sat unmoving in the vajra posture beneath the bodhi tree in Magadha

བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

jangchup dzokpar dzé la chaktsel lo
and awakened into true buddhahood, attaining perfect enlightenment.

ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་ལ་སྙུར་དུ་གཟིགས་ནས་ནི། །

tukjé dro la nyurdu zik né ni
Homage to you, who, in your compassion,

ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱི་ལ་སོགས་གནས་མཆོག་ཏུ། །

varanasi lasok né chok tu
gazed out at once on living beings,

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས། །

chö kyi khorlo kor né dülja nam
then turned the Wheel of Dharma in sacred places like Vārāṇ asī,

ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགོད་མཛད་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

tekpa sum la gö dzé chaktsel lo
and established disciples in the three vehicles.

གཞན་གྱིས་རྒོལ་བ་ངན་པ་ཚར་བཅད་ཕྱིར། །

zhen gyi golwa ngenpa tsarché chir
Homage to you who destroyed evil-minded opponents,

མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་དང་ལྷས་བྱིན་སོགས། །

mutek tönpa druk dang lhejin sok
by defeating the six tīrthika teachers, Devadatta and the rest,

འཁོར་མོ་འཇིག་གི་ཡུལ་དུ་བདུད་རྣམས་བཏུལ། །

khormo jik gi yül du dü nam tül
as well as the māras in Vārāṇ asī,[2]

ཐུབ་པ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

tupa yül lé gyel la chaktsel lo
you were the mighty sage, victorious in battle.

སྲིད་པ་གསུམ་ན་དཔེ་མེད་ཡོན་ཏན་གྱིས། །

sipa sum na pemé yönten gyi
Homage to you, who performed great miracles in Śrāvastī,

མཉན་ཏུ་ཡོད་པར་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན། །

nyen du yöpar chotrül chenpo ten
unmatched in their splendor in all the three realms,

ལྷ་མི་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་རབ་མཆོད་པ། །

lhami drowa kün gyi rap chöpa
and through the offerings made by gods, humans and other beings,

བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

tenpa gyepar dzé la chaktsel lo
caused the teachings to prosper and increase.

ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བྱའི་ཕྱིར། །

lelo chen nam chö la küljé chir
Homage to you, who, to spur the lazy on to the Dharma,

རྩ་མཆོག་གྲོང་གི་ས་གཞི་གཙང་མ་རུ། །

tsachok drong gi sazhi tsangma ru
left your body, though immortal and like a vajra,

འཆི་མེད་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སྐུ་གཤེགས་ནས། །

chimé dorjé tabü ku shek né
and passed into parinirvāṇa

མྱ་ངན་འདའ་བར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

nyangen dawar dzé la chaktsel lo
in the pure abode of Kuśinagara.

ཡང་དག་ཉིད་དུ་འཇིག་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །

yangdak nyi du jikpa mé chir dang
Homage to you, who, to show that you had not in reality perished,

མ་འོངས་སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །

ma ong semchen sönam top jé chir
and so that beings of the future could gain merit,

དེ་ཉིད་དུ་ནི་རིང་བསྲེལ་མང་སྤྲུལ་ནས། །

denyi du ni ringsel mang trül né
emanated a wealth of relics, and caused

སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

kudung cha gyé dzé la chaktsel lo
your remains to be divided into eight portions.

ཅེས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་དོ།།

This was composed by the great master Ārya Nāgārjuna.

༄༅ གང་ཚེ་ཤང་གཉིས་གཙོ་བོ་ཁྱོད་བལྟམས་ཚེ། །

gang tsé kang nyi tsowo khyö tam tsé
When you were born, chief among human beings,

ས་ཆེན་འདི་ལ་གོམ་པ་བདུན་བོར་ནས། །

sa chen di la gompa dün bor né
you took seven steps on this earth and said:

ངའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མཆོག་ཅེས་གསུངས། །

nga ni jikten di na chok ché sung
“In this world I am supreme.”

དེ་ཚོ་མཁས་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

detsé khepa khyö la chaktsel lo
To you, O wise one, I pay homage!

དང་པོ་དགའ་ལྡན་ལྷ་ཡི་ཡུལ་ནས་བྱོན། །

dangpo ganden lha yi yül né jön
First, you descended from the heaven of Tuṣ ita,

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས། །

gyelpö khap tu yum gyi lhum su zhuk
and in the royal home entered your mother’s womb;

ལུམ্

ི་ནི་ཡི་ཚལ་དུ་ཐུབ་པ་བལྟམས། །

lumbini yi tsel du tupa tam
in the grove at Lumbinī, O sage, you were born:

བཅོམ་ལྡན་ལྷ་ཡི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

chomden lha yi lha la chaktsel lo
to the victorious ‘god among gods,’ I pay homage!

གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་མ་མ་བརྒྱད་བཞིས་མཆོད། །

zhelyé khang du mama gyé zhi chö
You were tended by thirty-two nurses at the palace,

ཤཱཀྱའི་གྲོང་དུ་གཞོན་ནུས་རོལ་རྩེད་མཛད། །

shakyé drong du zhönü röltsé dzé
you spent your youth in sports at the house of the Śākyas;

སེར་སྐྱའི་གནས་སུ་ས་ཚོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། །

serkyé né su sa tso khap tu zhé
at Kapilavastu you took Gopā as your wife:

སྲིད་གསུམ་མཚུངས་མེད་སྐུ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

si sum tsungmé ku la chaktsel lo
to you who are unequalled in the three worlds, I pay homage!

གྲོང་ཁྱེར་སྒོ་བཞིར་སྐྱོ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། །

drongkhyer go zhir kyowé tsül ten né
At the four city gates, you were shown the four kinds of sorrow,

མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་རྒྱང་དུ་དབུ་སྐྲ་བསིལ། །

chörten namdak drung du utra sil
and cut your own hair in front of the Viśuddha Stūpa;

ནཻ་རཉྫ་ནའི་འགྲམ་དུ་དཀའ་ཐུབ་མཛད། །

nairanjané dram du katup dzé
on the banks of the Nairañjanā you practiced as an ascetic:

སྒྲིབ་གཉིས་སྐྱོན་དང་བྲལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

drip nyi kyön dang drel la chaktsel lo
to you who are free from the faults of the two obscurations, I pay homage!

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་གླང་ཆེན་སྨྱོན་པ་བཏུལ། །

gyelpö khap tu langchen nyönpa tül
At Rājagṛ ha you tamed a rogue elephant,

ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྤྲེའུས་སྦྲང་རྩི་ཕུལ། །

yangpachen du pé'ü drangtsi pül
in Vaiśālī the monkeys offered you honey;

མ་ག་དྷ་རུ་ཐུབ་པ་མངོན་སངས་རྒྱས། །

magadha ru tupa ngön sangyé
in Magadha, O sage, you realized buddhahood:

མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབར་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

khyenpé yeshé bar la chaktsel lo
to you in whom omniscient wisdom blossomed, I pay homage!

ཝཱ་ར་ཎཱ་སིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། །

varanasir chö kyi khorlo kor
At Vārāṇ asī you turned the wheel of Dharma,

ཛེ་ཏའི་ཚལ་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན། །

dzeté tsel du chotrül chenpo ten
and in the Jeta Grove you showed great miracles;

རྩ་མཆོག་གྲོང་དུ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་འདས། །

tsachok drong du gongpa nyangen dé
at Kuśinagara you passed into parinirvāṇ a:*

ཐུགས་ནི་ནམ་མཁའ་འདྲ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

tuk ni namkha dra la chaktsel lo
to you whose wisdom is like the sky, I pay homage!*

འདི་ལྟར་བསྟན་པའི་བདག་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །

ditar tenpé dakpo chomdendé
Through the merit of this brief praise of

མཛད་པའི་ཚུལ་ལ་མདོ་ཙམ་བསྟོད་པ་ཡི། །

dzepé tsül la do tsam töpa yi
the deeds of the Enlightened One, Master of the Teaching,

དགེ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡང། །

gewé drowa kün gyi chöpa yang
may the actions of all living beings

བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཀྱི་མཛད་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །

deshek nyi kyi dzé dang tsungpar shok
come to equal the acts of the Sugata himself.

ཅེས་པ་འདི་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའོ།།

This was composed by the ācārya Asaṅga.[3]

༄༅༅ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྐུ་ཅི་འདྲ་དང་། །

deshyin shekpa khyé ku chindra dang
O Tathāgata, may I and others have a form,

འཁོར་དང་སྐུ་ཚེའི་ཚད་དང་ཞིང་ཁམས་དང་། །

khor dang ku tsé tsé dang zhing kham dang
an entourage, a life-span, a pure realm,

ཁྱེད་ཀྱི་མཚན་མཆོག་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་བ། །

khyé kyi tsen chok zangpo chindra wa
and sublime marks of perfection

དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་བདག་སོགས་འགྱུར་བར་ཤོག །

dé dra khonar dak sok gyurwar shok
exactly like you.

༄༅༅ ཁྱོད་ལ་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐུས། །

khyö la tö ching sölwa tapé tü
Through the power of our praising you, and this prayer,

བདག་སོགས་གང་དུ་གནས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །

dak sok gang du nepé sa chok su
in whatever lands we dwell, may

ནད་དང་དབུལ་ཕོངས་འཐབ་རྩོད་ཞི་བ་དང་། །

né dang wul pong taptsö zhiwa dang
illness, negativity, poverty, and conflict be quelled,

ཆོས་དང་བཀྲ་ཤིས་འཕེལ་བར་མཛད་དུ་གསོལ། །

chö dang tashi pelwar dzé du söl
and Dharma and auspiciousness increase and spread.[4]

Rigpa Translation, 2008. Revised in 2016. Phonetics, Sanskrit diacritics, and spelling adjusted to Lhasey Lotsawa style.

1 This verse has been added to Nāgārjuna's original text, possibly by Drikung Kyopa Jikten Sumgön.
2 Tib. ‘khor mo ‘jig. According to Sakya Paṇḍita’s Gateway to Learning (mkhas ‘jug), this is an alternative name of Vārāṇasī.
3The colophon was amended based on an oral clarification by Khenpo Wangchuk Dorjee. The prayer is usually attributed to ācārya Śūra (slob dpon dpa’ bo).
4 These last two verses were probably added by Drikung Kyobpa Jikten Sumgön.